

til dens egen Forsatning, vækker altsaa en stor og stærk Tvivl om, at denne hele Forhandling kan kaldes lovlig; men under alle Omstændigheder maa den efterlade den Erkjendelse hos Folket, at man har benyttet Landets Ulykke for at aftvinge det Indskrænkninger i den Rigshebsret, som var sikket det gennem Grundloven af 5te Juni 1849, og som gjentagende var sikket det, saaledes at det alene kunde raade derover, netop ved hvad der foregik i 1855; thi dengang man deelte mellem det Fælles og det Særlige, var een af Hovedbestræbelserne, hvori jeg tør sige, at det langt overveiende Fleertal dengang tog Deel, at sikre Forsatningens Ombannelse i Kongeriget, Alt, hvad der kunde angaa Valgretten og de politiske og borgerlige Rettigheder, saaledes at kun den tilbageblevne Deel af Rigets Repræsentation kunde blive paakaldt til at raadslaae og enes med Kongen om de Forandringer, der skulde foregaae. Det Tryk, som man gennem Landets ulykkelige Stilling har øvet imod Rigsdagen, vil altsaa efterlade Tvivl om det Lovlige, men Overbeviisning om det Urette og Skadelige.

Jeg har nu, saa godt jeg har kunnet, fremstillet de Grunde, hvorfor jeg raader til ikke at gaae ind paa det foreliggende Forslag, men derimod at forkaste det, for derved at vise, at Rigsdagen ikke kan erkjende Lovligheden af den Fremfærd, som er brugt imod den i denne Sag, og jeg skal nu gaae over til at betragte selve Forslaget med de Mangler, hvoraf det lider. Jeg kommer herved tildeels til at gjentage, hvad jeg sidst sagde; men jeg skal ikke gjøre det meget vidtløftigt. Ingen vil vistnok nægte, at Hovedsagen ved dette Forslag er den, at det ophæver den Righed, som hidtilbogs har stillet alle Vælgerne paa en eensartet Fod med Hensyn til en Rigsdag, som i begge Afdelinger var sammensat efter Valg. Naar dette ikke var Tilfældet, eller naar begge Rigsdagens Afdelinger ikke vare stillede paa lige Fod ligeoverfor den Gjerning, de skulde røgte, kunde man sige, at den Forandring, som er foreslaaet, ikke indvirkede paa det politiske Righedsprincip; men saaledes som den foreligger, gjør den det, thi man forandrer væsentlig Rigsdagens Sammensætning. Man lader vel

Rigsdagen bestaae af 10 Dele; man lader ogsaa disse, ligesom før, vedblive at være lige stillede overfor hinanden, men man sammensætter den ene Deel i en væsentlig eller i en overvægtig Grad udfondret fra Indflydelse af den almindelige Valgret, og jeg tør gjerne sige i Modsætning til denne. Man indfører for det Første Kongevalg — det Element skal jeg her lade ligge uomtalt —, og dernæst indfører man en Række Mænd som Vælgere, der ikke udgaae af nogetsomhelst Valg, men paa Grund af den Tilfældighed, at de betale den højeste Skat, optræde de som Valgmænd, ligeberettigede med de Mænd, der udgaae af Valg ved den almindelige Valgret. Jeg skal ikke omtale de Forhold, som jeg sidst nævnte med Hensyn til Kjøbstad og Land, hvorved Landbefolkningen sættes saa væsentlig tilbage ligeoverfor Kjøbstadbefolkningen. Jeg henpeger kun dertil — man kan finde det i den foregaaende Fremstilling —; men jeg har herved kun villet udpege, at man væsentlig har forandret det System, som gik ud paa, at man gennem de to Forsamlinger ved en forskjellig Anvendelse af Valgretten skulde begrænse dennes Misbrug ved Valgretten selv. Man gaaer nu over til at begrænse den mulige Misbrug af den almindelige Valgret ved Hjælp af Elementer, som ikke i nogensomhelst Maade afhænge af den, men som i væsentlig Grad afhænge af Tilfældigheder, og man har ikke alene gjort dette. De ærede Herrer maae lægge Mærke til, at det, man nu gaaer løs paa at gennemføre, skjøndt det synes at være Udbyttet af Omstændigheder, som have trængt sig frem, som man ikke har kunnet hindre osv., i det Væsentlige er Udbyttet af en længe forfulgt Plan, der har været tilstede hos mange Mænd, der har befrugtet deres hele Stræben lige fra 1849 til nu, der har givet sig tilkjende i den offentlige Dmtale under en ganske besynderlig Form, nemlig den, at der findes endeel Mennesker i Landet, som ere misfornøiede med Valgloven efter Grundloven af 5te Juni, og som man maa see at stille tilfreds. Formaålet maa imidlertid være — skjøndt jeg vil haabe for de Bedkommende, at det har været et andet, idet det er altfor spørgeligt til at sætte saamange Kræfter i Bevægelse, for efter 16—17